

Вучэбная дысцыпліна «ГІСТОРЫЯ ДЗЯРЖАВЫ І ПРАВА БЕЛАРУСІ» (скарочана - ГДПБ) ўваходзіць у лік фундаментальных гісторыка-юрыдычных дысцыплін агульна-метадалагічнага характару, паколькі ў яе рамках распрацоўваецца праблематыка прадмета і метада юрыдычнай навукі ў цэлым, яе паняццёвага апарата, што істотна для фарміравання агульнай прававой культуры юрыста. Важнае значэнне мае гісторыя дзяржавы і права Беларусі і ў працэсе фарміравання грамадзянскай пазіцыі навучэнцаў, а таксама патрыятычнага выхавання супрацоўнікаў органаў унутраных спраў.

Вучэбная дысцыпліна «ГДПБ» у рамках тэарэтыка-прававога модуля змяшчаецца ў дзяржаўным кампаненце вучэбных планаў установы адукацыі «Акадэмія Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь» па спецыяльнасцях 6-05-0421-01 «Правазнаўства», 6-05-0421-03 «Эканамічнае права», 6-05-1037-01 «Судовыя крыміналістычныя экспертызы», 6-05-0414-02 «Дзяржаўнае кіраванне і права».

Для авалодання зместам вучэбнай дысцыпліны «ГДПБ», якая выкладаецца ва ўстанове адукацыі «Акадэмія Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь», навучэнцы павінны мець ґрунтоўную тэарэтычную падрыхтоўку па такіх дысцыплінах, як «Агульная тэорыя права», «Гісторыя дзяржавы і права замежных краін».

Асноўныя мэты «ГДПБ» звязаны з фарміраваннем наступных кампетэнцый: выяўляць фактары і механізмы гістарычнага развіцця, вызначаць грамадскае значэнне гістарычных падзей; аналізаваць заканамернасці фарміравання і развіцця айчынных і замежных дзяржаўных і прававых інстытутаў у розных гістарычных перыяды, аргументавана і юрыдычна правільна абґрунтоўваць сваю пазіцыю па дыскусійных пытаннях гісторыка-прававой навукі, умець прымяняць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач, выконваць патрабаванні прававых актаў у прафесійнай і іншых сферах сваёй жыццядзейнасці, валодаць якасцямі грамадзянскасці, аналізаваць правапрымяняльную і праваахоўную практыку, навуковую інфармацыю, айчынны і замежны вопыт па профілю прафесійнай дзейнасці.

На падставе засваення вучэбнага матэрыялу навучэнцы павінны:

- ведаць: канцэптуальныя асновы і храналагічную паслядоўнасць развіцця беларускай дзяржаўнасці і прававой сістэмы; асноўныя этапы станаўлення дзяржаўнасці на тэрыторыі Беларусі, беларускай дзяржаўнасці, дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь; помнікі права, дасягненні прававой культуры Беларусі, эвалюцыю важнейшых прававых інстытутаў і галін права; асаблівасці гістарычнага развіцця дзяржаўных органаў, судовай сістэмы, заканадаўства Беларусі; канцэптуальныя асновы гісторыі дзяржавы і права Беларусі; асноўныя этапы і храналагічную паслядоўнасць развіцця беларускай дзяржаўнасці; асноўныя катэгорыі, паняцці і дасягненні, характарызуючыя ўзровень гістарычнага развіцця прававой культуры Беларусі; прававыя крыніцы, асаблівасці функцыяніравання і гістарычнага развіцця дзяржаўных органаў і заканадаўства; эвалюцыю прававога становішча насельніцтва; характэрныя рысы і асаблівасці гістарычнага развіцця важнейшых прававых інстытутаў і галін права;

- умець: выяўляць заканамернасці і асаблівасці эвалюцыі прававых інстытутаў, галін права, заканадаўства Беларусі; прымяняць фармацыйны і цывілізацыйны

падыходы пры характарыстыцы заканамернасцей і асаблівасцей гістарычнага развіцця беларускага соцыума; тлумачыць уплыў усходнеславянскага (праваслаўнага) і заходнееўрапейскага (каталіцкага) культурна-цывілізацыйных фактараў на дзяржаўна-палітычнае развіццё Беларусі ў розныя гістарычныя перыяды; ажыццяўляць параўнальны аналіз прававых рэформ у працэсе мадэрнізацыі беларускага грамадства; аналізаваць працэс станаўлення беларускай дзяржаўнасці, афармленне і ўмацаванне суверэнітэту Рэспублікі Беларусь у аспекце фарміравання прававой дзяржавы; вызначаць сутнасныя характарыстыкі сучаснай беларускай мадэлі прававога развіцця; характарызаваць важнейшыя дасягненні прававой культуры беларускага народа; тлумачыць праблемныя пытанні гісторыі дзяржавы і права Беларусі і аргументаваць уласныя пазіцыі; выкарыстоўваць атрыманыя веды для паспяховага засваення галіновых юрыдычных дысцыплін і фарміравання навуковага светапогляду;

- валодаць: правіламі выбудовы храналогіі этапаў развіцця беларускай дзяржаўнасці; навыкамі вызначэння залежнасці змяненняў у прававой сістэме ад гістарычных фактараў і заканамернасцей; здольнасцямі ахарактарызаваць месца і ролю суверэннай Беларусі ў сучаснай геапалітычнай сітуацыі ва ўмовах інтэграцыі і глабалізацыі; асноўнымі метадамі, спосабамі і сродкамі атрымання, перапрацоўкі гісторыка-прававой інфармацыі; навыкамі засваення гісторыка-прававога матэрыялу; агульнымі для юрыспрудэнцыі катэгорыямі і паняццямі; комплексам навуковых ведаў па гісторыі дзяржавы і права Беларусі пры вывучэнні дзяржаўна-прававых з'яў, замацаваных прававымі нормаў.

На вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «ГДПБ» у адпаведнасці з навучальнымі планаў:

- дзённая форма атрымання вышэйшай адукацыі

- па спецыяльнасцях 6-05-0421-01 «Правазнаўства», 6-05-1037-01 «Судовыя крыміналістычныя экспертызы» адводзіцца 198 гадзін, у тым ліку:

90 – аўдыторных гадзін, з якіх 44 гадзін – лекцыі, 46 гадзін – семінарскія заняткі.

Размеркаванне агульнага і аўдыторнага часу па семестрах і відах заняткаў складае:

2 семестр: агульная колькасць гадзін – 198, колькасць аўдыторных гадзін – 90, з якіх 44 гадзін – лекцыі, 46 гадзін – семінарскія заняткі.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – у 2 семестры: апытанне (у вуснай ці пісьмовай форме), або тэсціраванне па тэме 9 (на выбар выкладчыка).

Форма прамежкавай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – экзамен у 2 семестры, колькасць заліковых адзінак – 6 («Правазнаўства»), 3 («Судовыя крыміналістычныя экспертызы»).

- па спецыяльнасці 6-05-0421-03 «Эканамічнае права»:

90 – аўдыторных гадзін, з якіх 44 гадзін – лекцыі, 46 гадзін – семінарскія заняткі.

Размеркаванне агульнага і аўдыторнага часу па семестрах і відах заняткаў складае:

2 семестр: агульная колькасць гадзін – 198, колькасць аўдыторных гадзін – 90, з якіх 44 гадзін – лекцыі, 46 гадзін – семінарскія заняткі.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – у 2 семестры: апытанне (у вуснай ці пісьмовай форме), або тэсціраванне па тэме 9 (на выбар выкладчыка).

Форма прамежкавай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – экзамен у 2 семестры, колькасць заліковых адзінак – 6.

▪ завочная форма атрымання вышэйшай адукацыі:

➤ па спецыяльнасці 6-05-0414-02 «Дзяржаўнае кіраванне і права» тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі - 3 гады: агульная колькасць гадзін - 200, колькасць аўдыторных гадзін - 20, з якіх 12 гадзін - лекцыі, 8 гадзін - семінарскія заняткі.

Размеркаванне агульнага і аўдыторнага часу па семестрах і відах заняткаў складае:

1 семестр: агульная колькасць гадзін - 200, колькасць аўдыторных гадзін - 20, з якіх 12 гадзін - лекцыі, 8 гадзін - семінарскія заняткі.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне - у 1 семестры: апытанне (у вуснай або пісьмовай форме) або тэсціраванне па тэме 22 (па выбары выкладчыка).

Форма прамежкавай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне: экзамен у 1 семестры, колькасць заліковых адзінак - 7.

➤ па спецыяльнасці 6-05-0421-01 «Правазнаўства»:

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі – 5 гадоў: агульная колькасць гадзін – 198, колькасць аўдыторных гадзін – 20, з якіх 12 гадзін – лекцыі, 8 гадзін – семінарскія заняткі.

Размеркаванне агульнага і аўдыторнага часу па семестрах і відах заняткаў складае:

2 семестр агульная колькасць гадзін – 100, колькасць аўдыторных гадзін – 14; з якіх 12 гадзін – лекцыі; 2 гадзіны – семінарскія заняткі;

3 семестр агульная колькасць гадзін – 98, колькасць аўдыторных гадзін – 6, з якіх 6 гадзін – семінарскія заняткі.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – у 3 семестры: апытанне (у вуснай ці пісьмовай форме), або тэсціраванне па тэме тэме 9 (на выбар выкладчыка).

Форма прамежкавай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – экзамен у 3 семестры, колькасць заліковых адзінак – 6.

Тэрмін атрымання вышэйшай адукацыі – 3 гады: агульная колькасць гадзін – 198, колькасць аўдыторных гадзін – 20, з якіх 12 гадзін – лекцыі, 8 гадзін – семінарскія заняткі.

Размеркаванне агульнага і аўдыторнага часу па семестрах і відах заняткаў складае:

1 семестр: агульная колькасць гадзін – 198, колькасць аўдыторных гадзін – 20, з якіх 12 гадзін – лекцыі, 8 гадзін – семінарскія заняткі.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – у 1 семестры: апытанне (у вуснай ці пісьмовай форме), або тэсціраванне па тэме тэме 9 (на выбар выкладчыка)

Форма прамежкавай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – экзамен у 1 семестры, колькасць заліковых адзінак – 6.

Веданне айчыннай гісторыі дзяржавы і права неабходна для паспяховага вывучэння галіновых юрыдычных вучэбных дысцыплін, якое будзеца на грунце разумення праблем эвалюцыйных і рэвалюцыйных зменаў у праве і дзяржаўным будаўніцтве, валодання юрыдычнай тэрміналогіяй.